

אִיהוּ בְּדַרְךְ רְחוּקָה מִתְּהוּא אֶתֶר וְאַרְחָא דְזִרְעָא
 דְיִשְׂרָאֵל אֶחֱידָן בִּיהּ נִמְצָא שְׁהוּא בְּדַרְךְ רְחוּקָה מֵאוּתוּן הַמְּקוּם וְהַדֶּרֶךְ שֶׁזֶרַע
 הַקְּדוּשָׁה שֶׁל יִשְׂרָאֵל אַחֻזִּים בּוֹ, הֵיא בְּדַרְךְ רְחוּקָה אֶחֱידָן, דְּאֶתְרַחֵק
 לְמִקְרַב לְכוּן, וְלֵאֲתִקְשְׁרָא בְּכוּן, כְּמָה דְּאֶתוּן
 מִתְקַשְׁרִין כִּי הֲרִי הוּא אַחֻז בְּדַרְךְ הַרְחוּקָה שֶׁהִיא רְחוּקָה מִלְּהִתְקַרֵב אֵלֵיכֶם
 וְלִהְיוֹת עִמָּכֶם כְּמוֹ שֶׁאַתֶּם יִשְׂרָאֵל מִתְקַשְׁרִים בְּדַרְךְ הַקְּרוּבָה שֶׁל הַקְּדוּשָׁה.

טמא לנפש או בדרך רחוקה ענין אחד או שני עניינים

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְהָא פְּתִיב שאל רבי יצחק שאם כן משמע שהטעם
 שְׁהוּא טִמְא לְנֶפֶשׁ הוּא מְשוּם שְׁהוּא בְּדַרְךְ רְחוּקָה מִהַקְּדוּשָׁה וְהֲרִי לֹא כַךְ כְּתוּב
 בַּפְּסוּק כִּי כְּתוּב **כִּי יִהְיֶה טָמֵא לְנֶפֶשׁ או בְּדַרְךְ רְחוּקָה,**
דְּאֶתְחַזִּי תִרִין מִלִּין מְשֻׁמַּע דְּכִתִּיב או ויוצא שטמא לנפש ודרך
 רְחוּקָה הֵם שְׁנֵי דְבָרִים מֵאַחַר שֶׁכְּתוּב בַּפְּסוּק 'או' בְּדַרְךְ רְחוּקָה וְלִמָּה אֵתָּה אֹמֵר שְׁהוּא דְּבַר
 אֶחָד כִּי בְּגַלֵּל שְׁהוּא טִמְא לְכֹן הוּא בְּדַרְךְ רְחוּקָה. **אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כָּאֵן הַשִּׁיב**
לוֹ רַבִּי יוֹסִי שְׁבֵאַמַּת הַפְּסוּק מִדְּבַר בְּעִנִּין אֶחָד כִּי מִשׁ"כ 'כִּי יִהְיֶה טִמְא', עַד לֹא
מְסַאֲבִין לִיהּ פִּירוּשׁוֹ שְׁעֵדִין לֹא טִימְאוּ אוּתוֹן לְגַמְרֵי וְהִרְחִיקוּ אוּתוֹן מִהַקְּדוּשָׁה,
כָּאֵן אַבֵּל מִשׁ"כ 'או' בְּדַרְךְ רְחוּקָה, בְּתֵר דְּמְסַאֲבִין לִיהּ פִּירוּשׁוֹ שְׁהוּא אַחֲרֵי
 שְׁהוּא נְטִמָּא הֲרַבָּה שְׁאוּ הוּא רְחוּק מִהַקְּדוּשָׁה לְגַמְרֵי וְאוּ הוּא נִמְצָא שְׁהוּא בְּתוֹךְ הַקְּלִי'.
וּמְשֻׁמַּע אֶפִּילוּ הָאֵי, או הָאֵי מְשֻׁמַּע אֶפִּילוּ זוּ אוּ זוּ, **לֹא יִשְׂרִי**
עֲלוּי קְרִשָׁה דְּלַעֲיִלָּא, וְלֹא יַעֲבֹדוּן פְּסָחָא בְּזִמְנָא

יִשְׂרָאֵל עֲבָדִין לַיהוָה לא תשרה עליו קדושה מלמעלה ולא יזכה לעשות את הפסח בזמן שישראל עושים אותו. והפסוק בא להורות שבין אם הוא נטמא קצת ובין אם הוא נטמא הרבה אז לא שורה עליו הקדושה העליונה, ולכן אותם שנטמאו לא יכולים לעשות את הפסח בזמן שישראל עושים אותו, ופירוש הפסוק הוא בדרך של זו ואין צריך לומר זו, דהיינו שאפילו שהוא נטמא קצת הוא לא יוכל לעשות את הפסח וכ"ש אם הוא נטמא הרבה עד שהוא בדרך רחוקה מהקדושה שהוא לא יכול לעשות את הפסח (מק"מ).

אדם עושה פסח שני רק כשחזר בתשובה מעוונותיו

וְאִי תִימָא, הָא בִּירְחָא תְנִינָא עֲבִיד אִי לָא מְתַקֵּן

גְּרַמִּיהּ ואם תאמר שהרי מכל מקום הוא עושה את הפסח בטומאתו כי בחודש

השני הוא עושה פסח שני אפילו אם הוא לא מתקן את עצמו וחוזר בתשובה, לָא.

אֶלָּא פִּיּוֹן דְּמִתְדַּבֵּי וּמְתַקֵּן גְּרַמִּיהּ, הָא יְרַחֵא תְנִינָא

לְמַעַבְדַּ פְּסַחָא אלא אין הדבר כן אלא דווקא אם הוא ניטהר מעוונותיו ומתקן

את עצמו בתשובה אז בחודש השני הוא מזומן לעשות פסח שני. מִכָּאן, כֹּל בֵּר

נֶשׂ דְּמִדְּבִי גְרַמִּיהּ, מְדַכָּאן לַיהוָה מִכָּאן משמע שכל המטהר את עצמו

למטה מטהרים אותו למעלה ומזכים אותו לעשות פסח שני (רמ"ק).

ומקשה האם החודש השני אייר נמצא במעלה גבוהה יותר מניסן

דְּאִי תִימָא דְּבִדְרָגָא עֲלָאָה יְתִיר קָאִים בִּירְחָא תְנִינָא

וקשה איך אתה אומר שזה האדם שחטא זוכה לעשות פסח שני הרי החודש השני

הוא עומד במדרגה יותר עליונה כי הוא בז"א ואילו חודש ניסן הוא במלכות ואיך הוא זוכה למדרגה יותר עליונה (מק"מ), **לֹא הָכִי, דְּהָא יִשְׂרָאֵל זְרַעַ קְדִישָׁא דְּעַבְדוּ פְּסָחָא בְּזַמְנֵיהּ** אלא אין הדבר כן כי הרי ישראל שהם הזרע הקדוש והטהור כאשר הם עשו את הפסח בזמנו בחודש ניסן, **נִטְלוּ לֵיהּ לְסִיְהָרָא וְלְשִׁמְשָׁא כְּחָד** לקחו וזכו במלכות ובז"א הנקראים לבנה ושמש כאחד. **וּמֵאֵן דְּנִטְיֵל יְסוּדָא בְּקַדְמֵיתָא, נְטִיֵל בְּנִינָא** ומי שלוקח את היסוד שהיא המלכות בהתחלה אז הוא זוכה לקחת את כל הבנין שהוא ז"א אבל העושה פסח שני שהוא לא זוכה אל המלכות אז הוא לא זוכה גם אל ז"א. **מֵאֵי יְסוּדָא** ומי הוא מדרגת היסוד שאמרנו. **לָא תִימָא יְסוּדָא עֲלָאָה דְּעִדִּיקָא דְּעֲלָמָא** אל תאמר שהוא היסוד העליון הנקרא צדיק שהעולם שהוא המלכות עומד עליו, **אַלָּא יְסוּדָא דְּאַבְנֵן טַבָּא, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר** אלא היסוד שאמרנו הוא אותו שנקרא אבן טובה דהיינו המלכות כמו שנאמר (תהלים קיח) **אַבְנֵן מֵאִסּוּ הַבּוֹנִים הִיתָה לְרֵאשׁ פְּנֵה [נח]. וְהֵאֵי הוּא אַבְנֵן דְּשִׁאֲרֵי עֲלִיהּ מֵאֵן דְּשִׁאֲרֵי** וזו האבן שהיא המלכות היא שורה על מי שהיא שורה דהיינו ז"א.

אור הרשב"י

עמד אברהם אבינו ויצא ממנו פסולת ישמעאל ובני קטורה, יצחק אבינו יצא ממנו עשו, עמד יעקב אבינו והעמיד שנים עשר שבטים כולם שלמים להקב"ה, שנאמר כולנו בני איש אחד נחנו, ואומר כולך יפה רעיתי ומום אין בך.

[נח] ואיתא במדרש על מש"כ אבן מאסו הבונים, משל לאבן אחת שהיתה מושלכת בפלטון של מלך בא בנאי אחד ופסלה ובא השני ופסלה, בא השלישי ואמר אין נאה בעולם מזו האבן וזו האבן ראויה לפינה. כך

הלימוד היומני

לע"נ מעודד בן שרה ז"ל

מי שעושה את הפסח במועדו יש לו יותר שבה ומעלה

**אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְדַאי כֻּלָּא נָטִיל אַפִּילוּ בִּירְחָא
תְּנִינָא. אַבְל לֹא אִיהוּ פְּמֵאן דְּנָטִיל לִיה**

בְּזִמְנֵיהּ אולם רבי יהודה אומר שאפילו מי שעושה פסח שני הוא זוכה בכל זמן אבל הוא לא בשלימות כמו מי שעושה את הפסח בזמנו. **מַאי טַעְמָא** ומה הסיבה לזה.

דָּא דְּנָטִיל פְּסַחָא בְּזִמְנֵיהּ אלא זה הלוקח את הפסח ועושהו בזמנו, **נָטִיל מִתְתָּא לְעֵילָא, וְלֹא נָחִית. בְּגִין דְּמַעְלִין בְּקוּדֵשׁ,
וְלֹא מוֹרִידִין** הוא לוקח את אורותיו מלמטה למעלה כי בתחילה הוא זוכה אל

המלכות ואח"כ הוא זוכה לז"א ומכיון שהוא עולה לז"א הוא לא יורד משם אח"כ כי מעלים בקודש ולא מורידים. **וְדָא דְּנָטִיל בְּתַר זִמְנֵיהּ,** (דף קנ"ג ע"א) **נָחִית**

מֵעֵילָא לְתַתָּא ואילו זה הלוקח את הפסח ועושה אותו אחר זמנו יורד מלמעלה שהוא ז"א ללמטה שהיא המלכות מאחר שהוא לא זכה אל זמן בדרך של מעלים בקודש

כי הוא זכה בתחילה בז"א ואח"כ במלכות לכן הוא יורד אח"כ אל המלכות. **בְּגִין כְּדִן שְׁוִין בְּכֻלָּא, וְלֹא שְׁוִין** ומשום כך העושה פסח ראשון והעושה פסח שניהם

שוים בכל זמן אולם הם לא שווים לגמרי. **דְּדָא סָלִיק וְלֹא נָחִית, וְדָא נָחִית וְלֹא סָלִיק** כי זה עושה בפסח ראשון הוא עולה אל ז"א ולא יורד וזה

העושה בפסח שני הוא יורד מז"א אל המלכות ולא עולה אח"כ אל ז"א. **בְּגִין כְּדִן מֵאן דְּמִקְרַב פְּסַחָא בְּזִמְנֵיהּ, שְׁבַחָא יְתִיר אִית לִיה**

ומשום כך מי שעושה את הפסח במועדו יש לו יותר שבה ומעלה כי הוא זוכה אל זמן והוא לא יורד משם אח"כ. **זְכַּאִין אִינוּן יִשְׂרָאֵל, דְּזַכָּאן בְּכֻלָּא, דְּזַכָּאן**